

Ailangantunturin tuulipuisto, Kemijärvi

Asukaskysely

Raportti

Asukaskysely – Raportti

Sisältö

1	TAUSTA.....	3
2	TOTEUTUS	4
2.1	OTANTA	4
2.2	KYSELY.....	5
2.3	VASTAUKSET TAUSTAKYSYMYKSIIN.....	6
2.4	VASTAUKSET ESITETTYIHIN VÄITTÄMIIN.....	10
3	AVOIMET KYSYMYKSET	22
4	JOHTOPÄÄTÖKSET	24

Liitteet

Liite 1 Kyselylomake

Liite 2 Tiivistelmä hankkeesta

Yhteystiedot

Wpd Finland Oy

Keilaranta 13

02150 Espoo

Projektipäällikkö, Tero Elo 040 7363040

Sähköposti etunimi.sukunimi(at)wpd.fi

Pohjakartta-aineisto: © Maanmittauslaitos lupanro. 771/MML/11

1 Tausta

Wpd Finland Oy suunnittelee tuulipuistoa Kemijärvelle Ailangantunturille. Tuulipuiston ympäristövaikutusten arvioinnin (YVA) yhteydessä on selvitetty lähialueen ihmisten suhtautumista hankkeeseen muun muassa asukaskyselyllä. Kysely toteutettiin syksyllä 2011.

Kemijärven kaupungin alueella on Ailangantunturin tuulipuiston lisäksi suunnitteilla viisi Oxford Intercon Energy Oy:n tuulipuistohanketta. Asukaskyselyllä on selvitetty ihmisten näkemyksiä myös tuulipuistohankkeiden yhteisvaikutuksista.

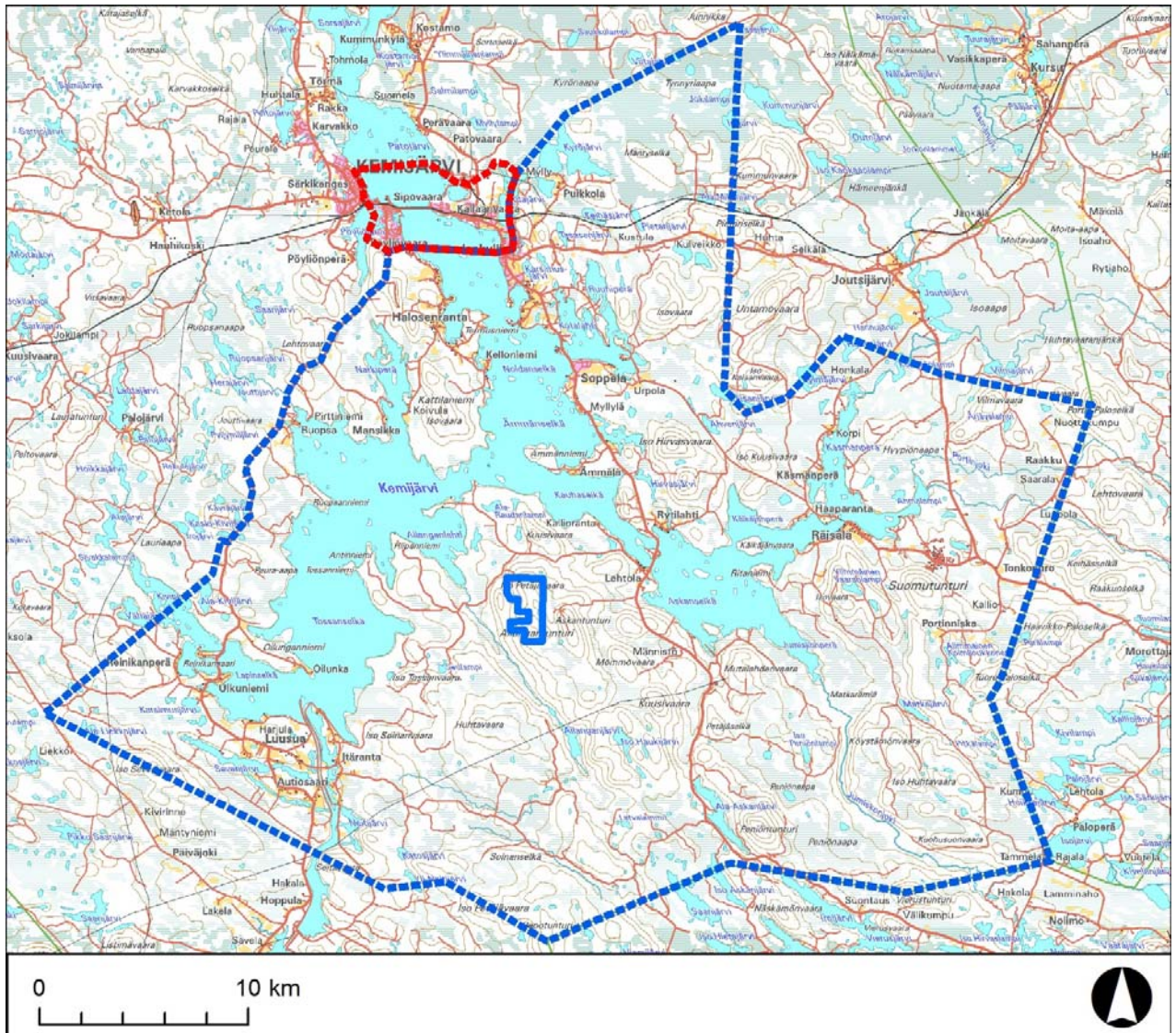
Asukaskyselyn lisäksi tietoa lähialueen ihmisten suhtautumisesta tuulipuistohankkeeseen on saatu hankkeen YVA-ohjelmasta annetuista mielipiteistä sekä seurantaryhmässä ja yleisötilaisuudessa käydyistä keskusteluista.

2 Toteutus

2.1 Otanta

Ailangantunturin tuulipuistohanketta koskeneen asukaskyselyn otanta-alue ulottui noin 12–27 kilometrin etäisyydelle tuulipuistoalueesta (Kuva 1). Otanta-alue on jaettu kahteen alueeseen, joilta saadut vastaukset on analysoitu erikseen. Otanta-alue 1 koostui postinumeroalueista 98230, 98420, 98720 ja 98400 kokonaan sekä osittain postinumeroalueesta 98100. Otanta-alue 2 koostui postinumeroalueesta 98440 kokonaan sekä osittain postinumeroalueesta 98100. Otantaan sisältyivät sekä alueiden vakituiset että loma-asukkaat. Kyselyt lähetettiin otanta-alueelle satunnaisotantana niin, että lähetettyjen kyselyiden kokonaismäärä oli 250 kappaletta. Näistä 150 lähetettiin otanta-alueelle 1 ja 100 otanta-alueelle 2.

Otannan mukaiset osoitteet poimittiin väestörekisteristä Itella Oyj:n toimesta. Kustakin satunnaisesti poimitusta kotitaloudesta kyselyn vastaanottajaksi valittiin talouden vanhin henkilö. Itella vastasi myös kyselyn postituksesta.

Kuva 1. Ailangantunturin tuulipuistoa koskeneen asukaskyselyn otanta-alueet (sininen otanta-alue 1, punainen otanta-alue 2). Tuulipuistoalueen raja on esitetty kartan keskellä sinisellä.

2.2 Kysely

Ailangantunturin tuulipuistohanketta koskeneita kyselyitä lähetettiin 250 kappaletta, joista palautui 71 kappaletta. Näin koko kyselyn vastausprosentiksi muodostui 28,4 %. Palautetuista kyselyistä 48 kpl, (31 %) tuli keskustan ulkopuoliselta alueelta (alue 1) ja 23 kpl, (23 %) keskusta-alueelta. Palauteiden vastaus-ten määrää voidaan pitää melko alhaisena, koska yleensä vastaavanlaisissa kyselyissä palautuu noin 40 % lähetetyistä kyselyistä.

Kysely koostui kahdeksasta vastaajan taustaa koskevasta kysymyksestä, 17 väittämästä sekä neljästä avoimesta kysymyksestä (Liite 1). Väittämät koskivat tuulivoimaa yleisesti sekä nimenomaan Ailangan-

tunturin tuulipuistoa. Lisäksi osa niistä koski Kemijärvelle suunniteltujen tuulipuistohankkeiden yhteisvaikutuksia. Myös yksi avoimista kysymyksistä koski hankkeiden yhteisvaikutuksia. Muissa kysymyksissä kysyttiin muun muassa tiedonsaannista sekä Ailangantunturin tuulipuistohankkeen mahdollisista haittavaikutuksista.

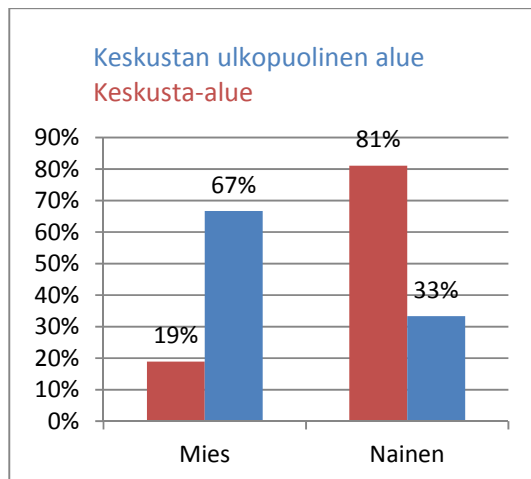
Kyselyn vastausaika oli noin kaksi viikkoa. Sen mukana lähetettiin lyhyt kuvaus hankkeesta (Liite 2). Kyselyyn vastanneiden kesken arvottiin kolme lahjakorttia vähittäistavarakauppaan.

Väittämiin annettujen vastausten jakaumat analysoitiin suoraan sekä soveltuvien osin käyttäen ristiintaulukointia. Ristiintaulukoinnin avulla voitiin tehdä havaintoja taustamuuttujien mahdollisista vaikutuksista annettuihin vastauksiin. Eri väittämiin annettujen vastausten jakaumaa on havainnollistettu graafisesti. Avoimiin kysymyksiin annettuja vastauksia tarkasteltiin lähinnä kvalitatiivisin menetelmin eli niistä tehtiin havaintoja hankkeeseen suhtautumisesta, hankkeeseen (sekä yhteisesti kaikkiin Kemijärvelle suunniteltuihin tuulipuistohankkeisiin) liittyvistä huolenaiheista sekä vastaajien tiedontarpeesta.

2.3 Vastaukset taustakysymyksiin

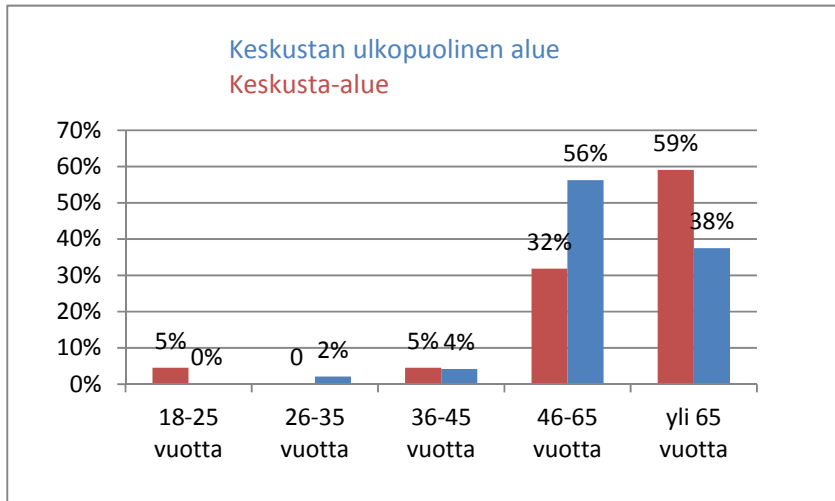
Seuraavissa kaaviokuvissa on esitetty molempien alueiden, keskusta-alueen ulkopuolinen alue ja keskusta-alueen tulokset samoissa kaaviossa.

Kyselyyn vastanneiden sukupuoli jakautuivat keskusta-alueen ulkopuolisella alueella suhteessa miehet 67 % ja naiset 33 % ja keskusta-alueella suhteessa miehet 19 % ja naiset 81 %

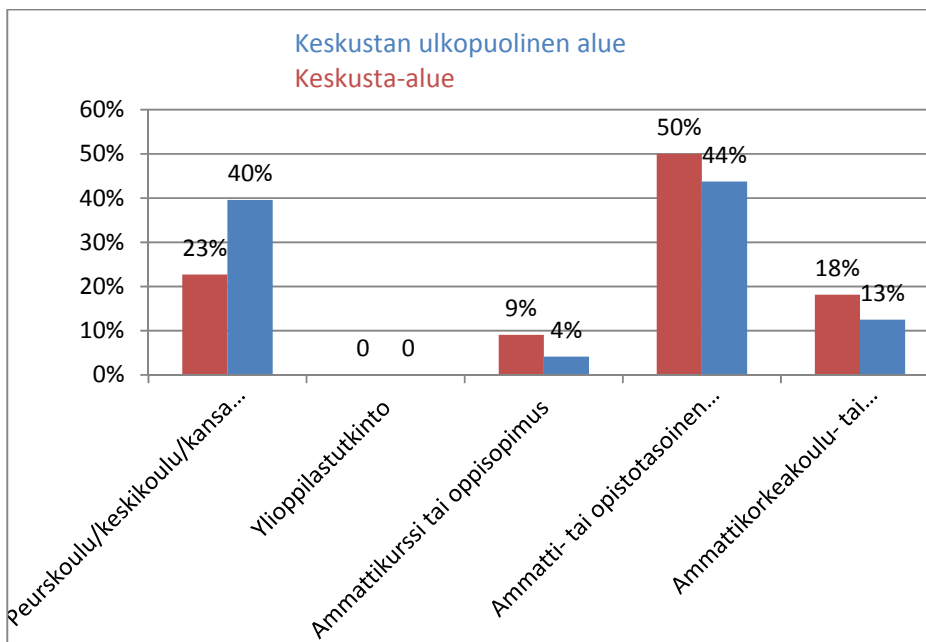
Kuva 2. Kyselyyn vastanneiden sukupuoli (n=48 ja n=22)

Kyselyyn vastanneiden ikäjakauma jakaantui kuvan 3. mukaisesti. Selvästi suurimmat vastaajamäärät molemmilla alueilla oli yli 46 vuotiailla.

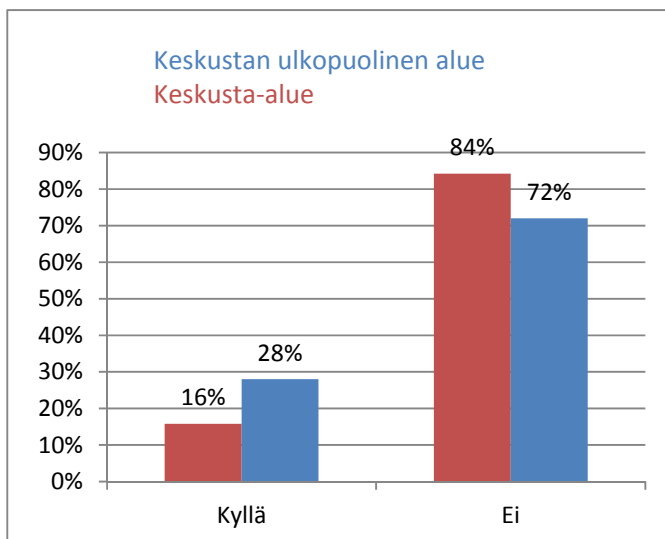
Kuva 3. Kyselyyn vastanneiden ikäjakauma (n=48 ja n=22)

Vastaajien koulutustausta jakautui kuvan 4. mukaisesti. Keskusta- alueella vastaajat olivat jonkin verran koulutetumpia kuin keskusta-alueen ulkopuolisella alueella.

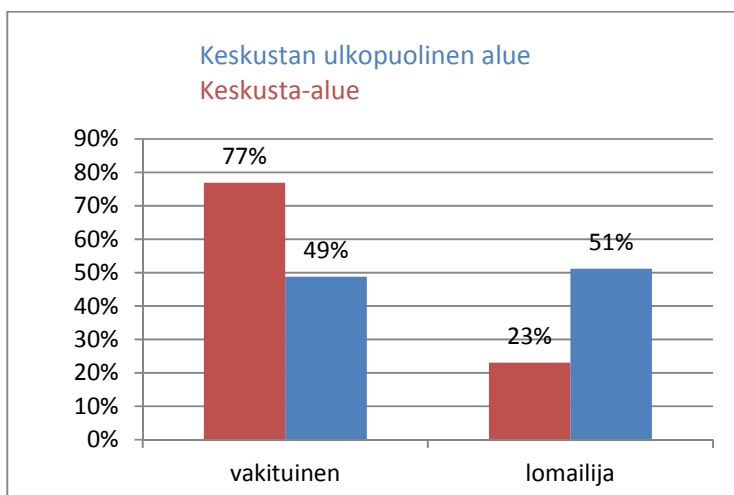
Kuva 4. Kyselyyn vastanneiden koulutus (n=48 ja n=22)

Vastanneista henkilöistä arvioi yli 70 %, että heillä ei ole näköyhteyttä suunniteltuun Ailangantunturin tuulipuiston alueeseen (kuva 5).

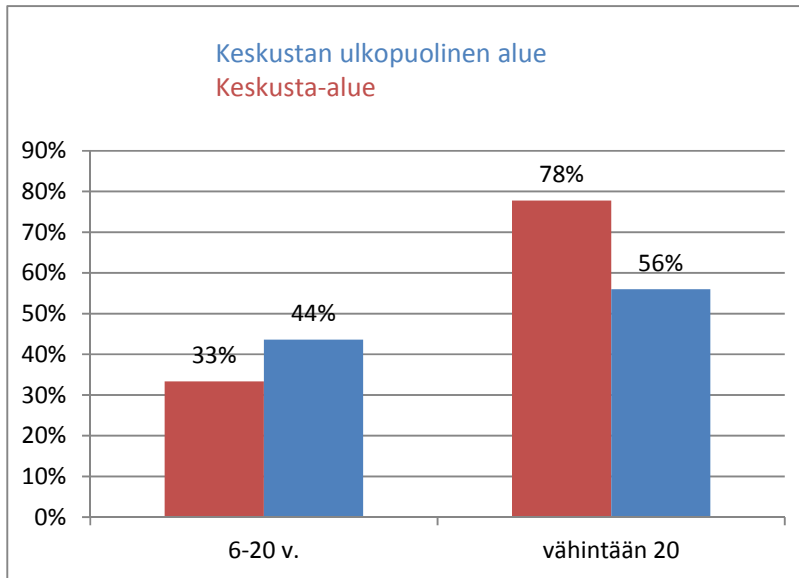
Kuva 5. Vastanneiden asunnon näköetäisyys Ailangantunturin tuulipuistosta (n=45 ja n=17)

Kyselyyn vastanneet jakaantuivat keskusta-alueella lähes tasan vakituisiin ja loma-asujiin. Keskusta-alueen ulkopuolella sen sijaan 77% asui alueella vakituisesti, kun taas 23% oli loma-asujia (kuva 6).

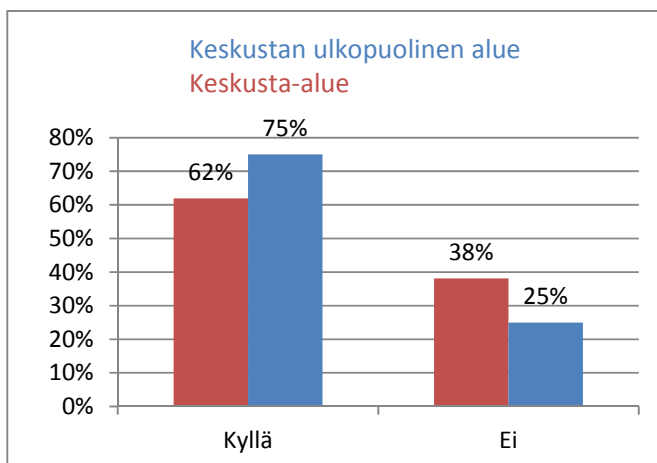
Kuva 6. Kyselyyn vastanneiden jakautuminen vakituisiin ja loma-asukkaisiin (n=41 ja n=13)

Alueella joko vakituisesti tai loma-asukkaana vähintään 20 v. asuneita oli keskusta-alueen vastaajista 56 % ja keskusta-alueen ulkopuolisista vastaajista jopa 78 % (kuva 7).

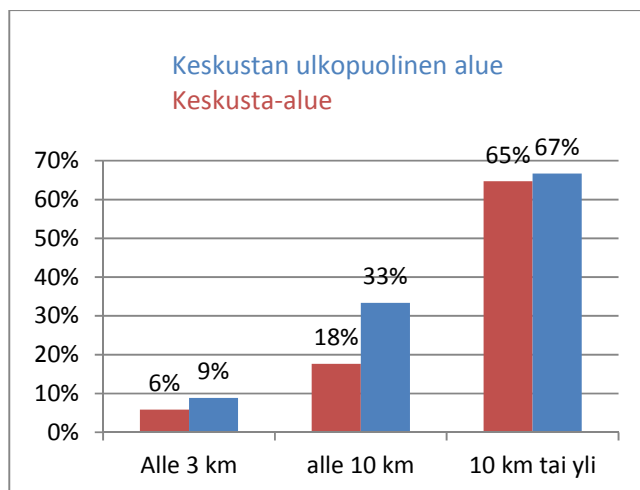
Kuva 7. Aika, jonka kyselyyn vastanneet ovat asuneet tai omistaneet loma-asunnon alueella (n=39 ja n=9)

Vastaajista yli 60 % oli liikkunut suunnitellun Ailangantunturin alueella. Keskusta-alueen ulkopuolisista vastaajista jopa yli 75 %.

Kuva 8. Kyselyyn vastanneiden vastaus kysymykseen, Onko vastaaja liikkunut tulevan tuulipuiston alueella (n=48 ja n=21)

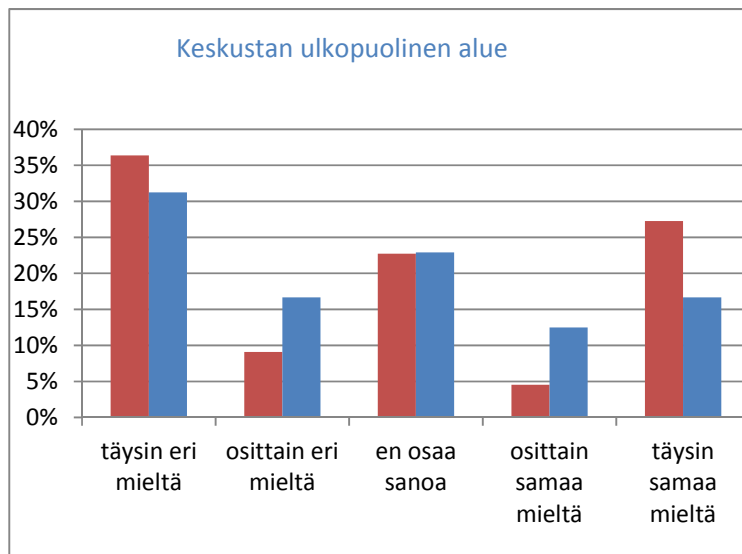
kakista vastanneista 15 % ilmoitti asuvansa alle 3 kilometrin päässä suunnitellusta tuulipuistosta (kuva 9). Vähintään 65 % vastanneista ilmoitti asuvansa vähintään 10 km päässä suunnitellusta tuulipuistoalueesta.

Kuva 9. Kyselyyn vastanneiden arvio asuntonsa / loma-asuntonsa etäisyydestä linnuntietä Ailangantunturin tuulipuistosta (n=45 a n=17)

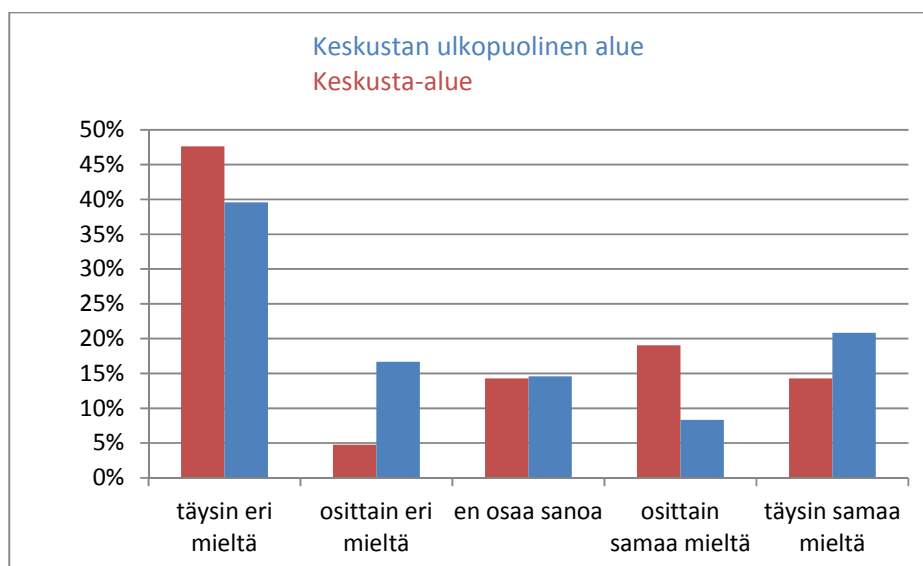
2.4 Vastaukset esitettyihin väittämiin

Asukaskyselyyn vastanneiden mielestä yli 40 % oli osittain tai täysin eri mieltä siitä, että Ailangantunturin tuulipuiston rakennusalueeseen liittyy erityisiä tunteita tai muistoja (kuva 10).

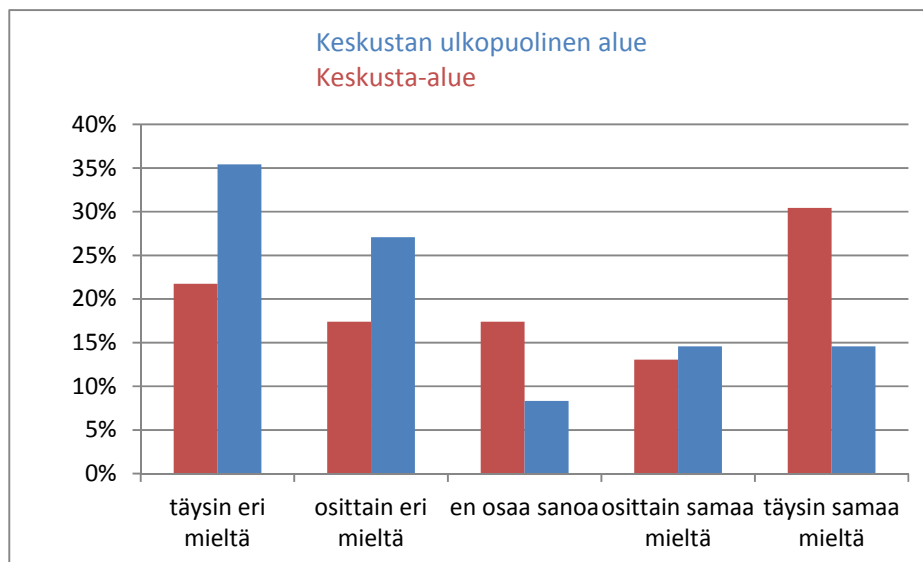
Kuva 10. "Ailangantunturin tuulipuiston rakennusalueeseen liittyy erityisiä tunteita tai muistoja", kaikki kysymykseen vastanneet (n=48 ja n=22)

Vastaajista yli puolet oli täysin tai osittain eri mieltä väittämän "Kiinteistöjen arvo asuinalueellani laskee Ailangantunturin tuulipuiston rakentamisen myötä" kanssa.

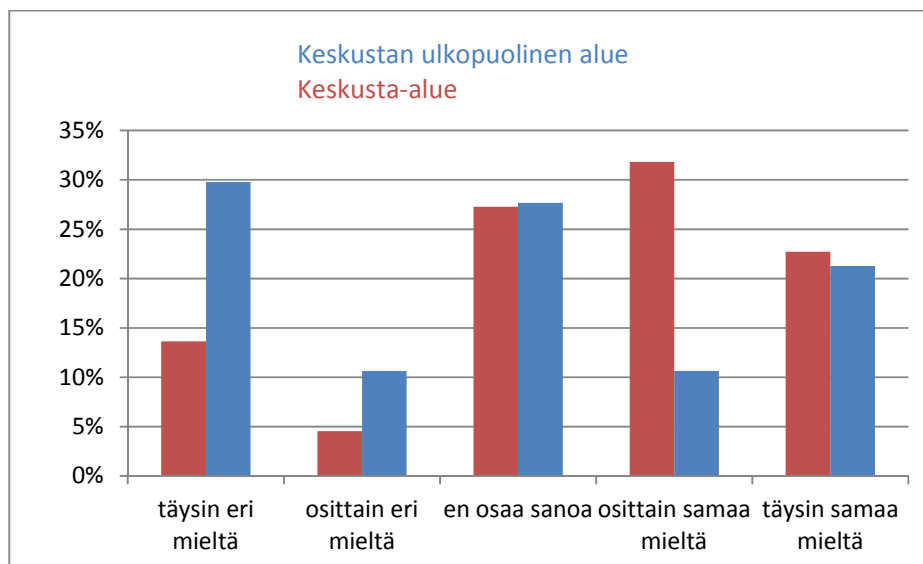
Kuva 11. "Kiinteistöjen arvo asuinalueellani laskee Ailangantunturin tuulipuiston rakentamisen myötä" (n=48 ja n=21)

Kyselyyn vastanneista yli 60 % oli väittämän ”Tuulivoimalat eivät pilaa maisemaa” kanssa täysin tai osittain eri mieltä alueella 1.

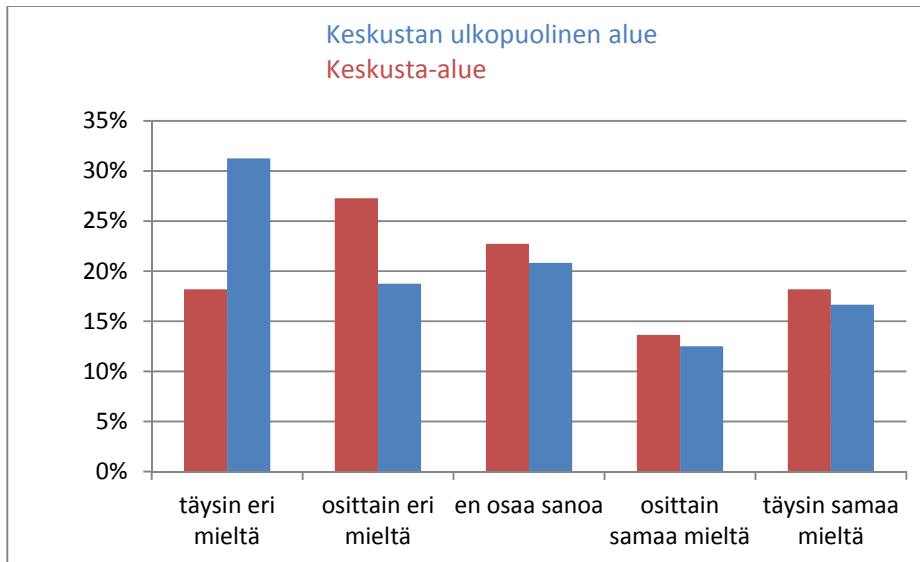
Kuva 52. ”Tuulivoimalat eivät pilaa maisemaa” (n=48 ja n=23)

Keskusta-alueen vastaajista yli 50 % oli osittain tai täysin samaa mieltä väittämän ”Tuulivoimaloista kuuluu häiritsevää melua” kanssa. Keskusta-alueen ulkopuolisista vastaajista taas yli 40 % oli täysin tai osittain väittämän kanssa eri mieltä.

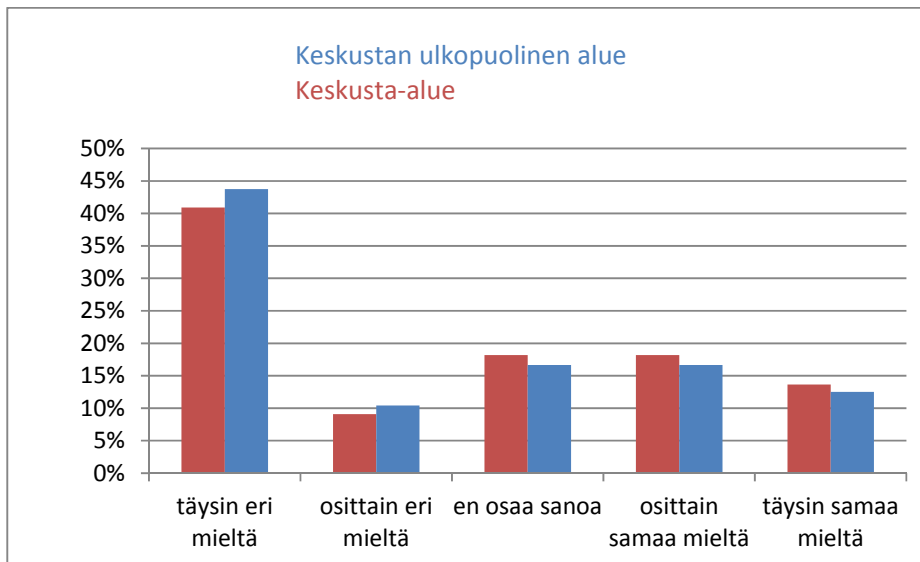
Kuva 63. ”Tuulivoimaloista kuuluu häiritsevää melua” (n=47 ja n=22)

Suurempi osa vastaajista oli osittain tai täysin eri mieltä väittämän ”Tuulivoimaloiden lentoestevalot ovat häiritseviä” kanssa (kuva 14).

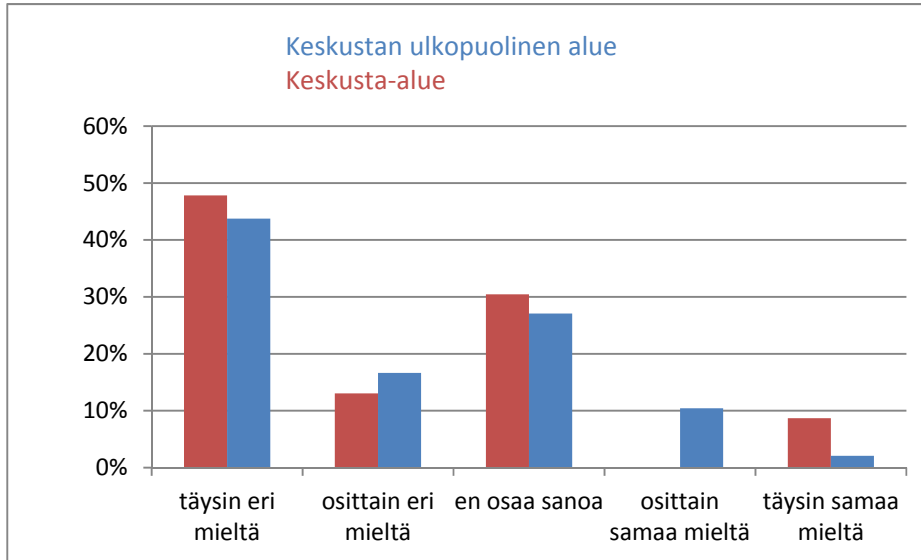
Kuva 14. "Tuulivoimaloiden lentoestevalot ovat häiritseviä" (n=48 ja n=22)

Vastaajista lähes puolet oli sitä mieltä, että ihmisten hyvinvointi ei heikkene Ailangantunturin tuulipuiston rakentamisen vuoksi (Kuva 14).

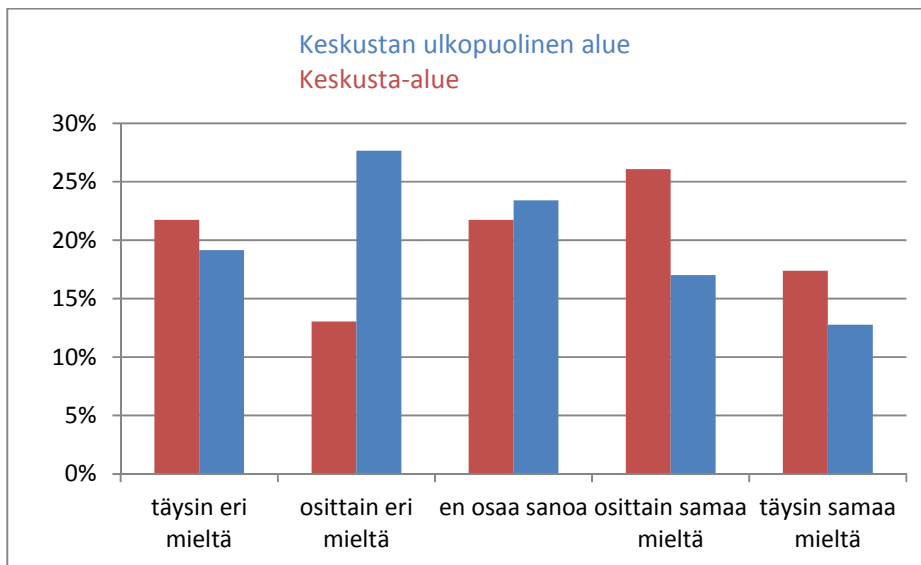
Kuva 15. "Ihmisten hyvinvointi heikkenee Ailangantunturin tuulipuiston rakentamisen vuoksi" (n=48 ja n=22)

Vastaajista selvästi enemmistö oli sitä mieltä, ettei väite ”tuulivoimalat ovat vaarallisia” pidä paikkaansa.

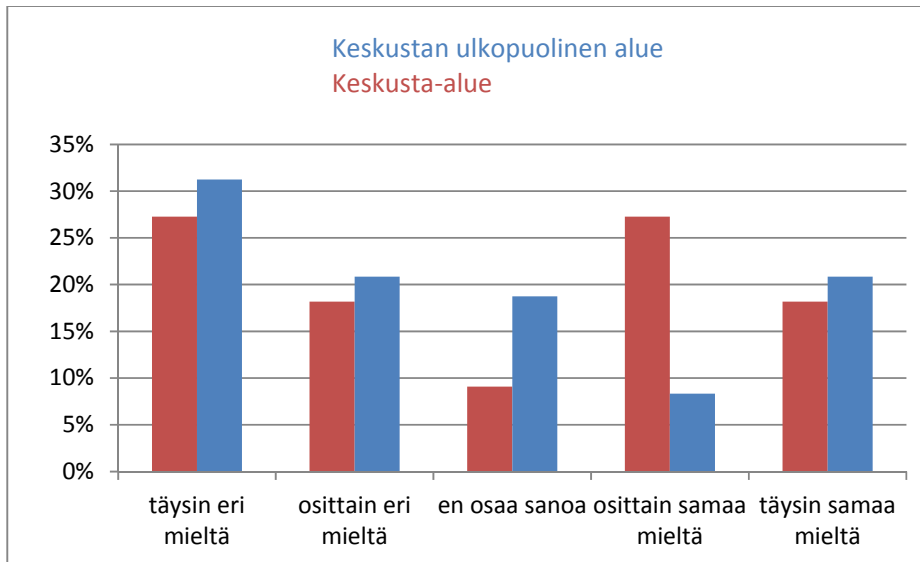
Kuva 16. "Tuulivoimalat ovat vaarallisia" (n=48 ja n=23)

Keskusta-alueen vastaajista yli 40 % oli täysin tai osittain sitä mieltä, että tuulivoimalat aiheuttavat haittaa eläimille. Keskusta-alueen ulkopuolisista vastaajista taas yli 45 % oli täysin tai osittain eri mieltä, että tuulivoimalat aiheuttaisivat haittaa eläimille.

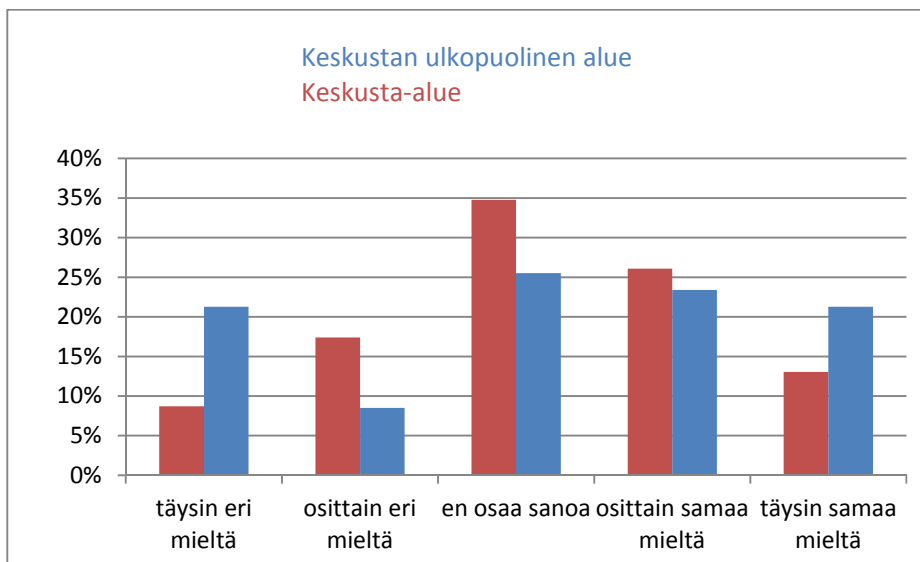
Kuva 17. "Tuulivoimalat aiheuttavat haittaa eläimille" (n=47 ja n=22)

Keskusta-alueen vastaajista yli 50 % oli täysin tai osittain eri väittämän ”Asuinalueeni virkistyskäyttö muuttuu Ailangantunturin tuulipuiston rakentamisen myötä” kanssa. Keskusta-alueen ulkopuolisista vastaajista yli 40 % oli täysin tai osittain samaa mieltä väittämän kanssa.

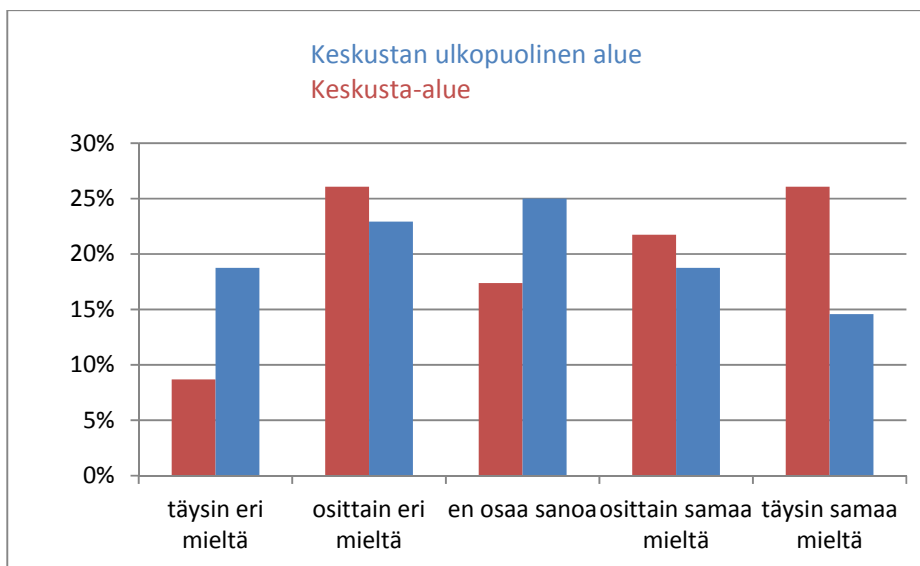
Kuva 18. "Asuinalueeni virkistyskäyttö muuttuu Ailangantunturin tuulipuiston rakentamisen myötä" (n=48 ja n=22)

Keskusta-alueen vastaajista oli yli 40 % täysin tai osittain esitetyn väittämän ”Ailangantunturin tuulipuisto vaikuttaa alueen elinkeinoelämään” kanssa samaa mieltä. Keskusta-alueen ulkopuolisista vastaajista yli 1/3 ei osannut ottaa tarkemmin kantaa asiaan.

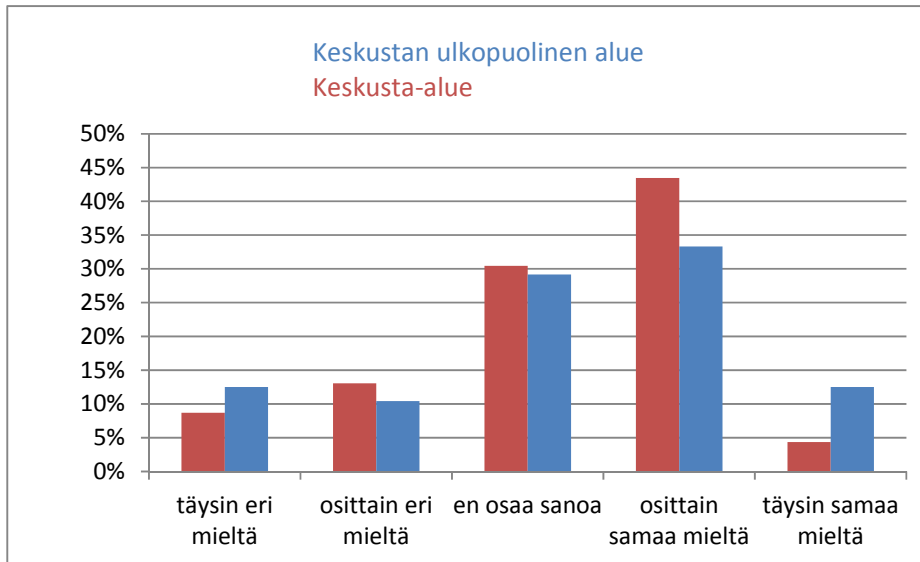
Kuva 79. "Ailangantunturin tuulipuisto vaikuttaa alueen elinkeinoelämään" (n=47 ja n=23)

Keskusta-alueen vastaajista oli täysin tai osittain samaa mieltä väittämän "Olen saanut Ailangantunturin tuulipuistohankkeen kulusta riittävästi tietoa" kanssa yli 30 %. Vastaavasti keskusta-alueen ulkopuolisista vastaajista 45 %.

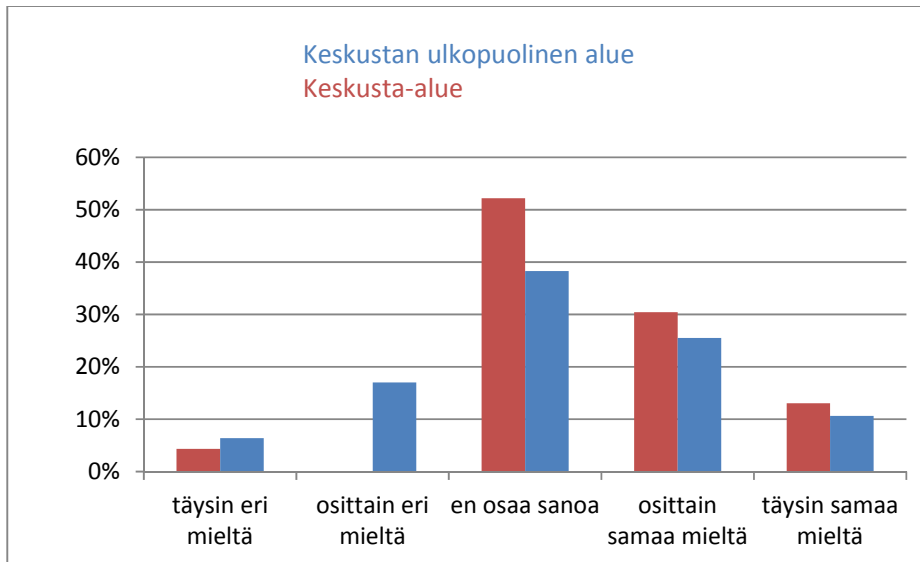
Kuva. 20. " Olen saanut Ailangantunturin tuulipuiston rakentamishankkeen kulusta riittävästi tietoa " (n=48 ja n= 23)

Vastaajista yli 40 % oli väittämän ”Olen perehtynyt tuulivoiman hyötyihin ja haittoihin” kanssa samaa mieltä.

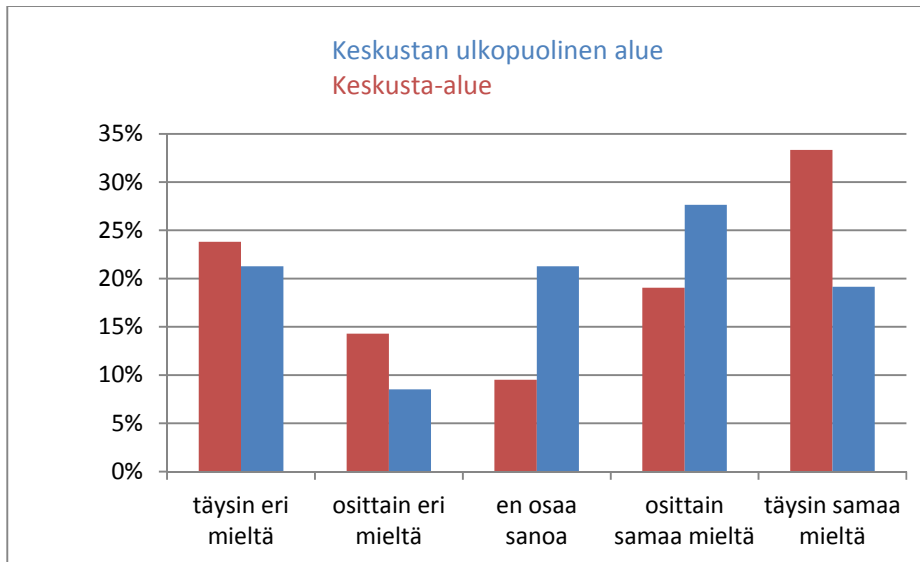
Kuva 81. "Olen perehtynyt tuulivoiman hyötyihin ja haittoihin" (n=48 ja n=23)

Keskusta-alueen ja keskusta-alueen ulkopuolisen alueen vastaajista yli 30 % on täysin tai osittain väittämän ”Tuulipuistojen rakentamisen myötä asenteet tuulivoimaa kohtaan muuttuvat” kanssa samaa mieltä.

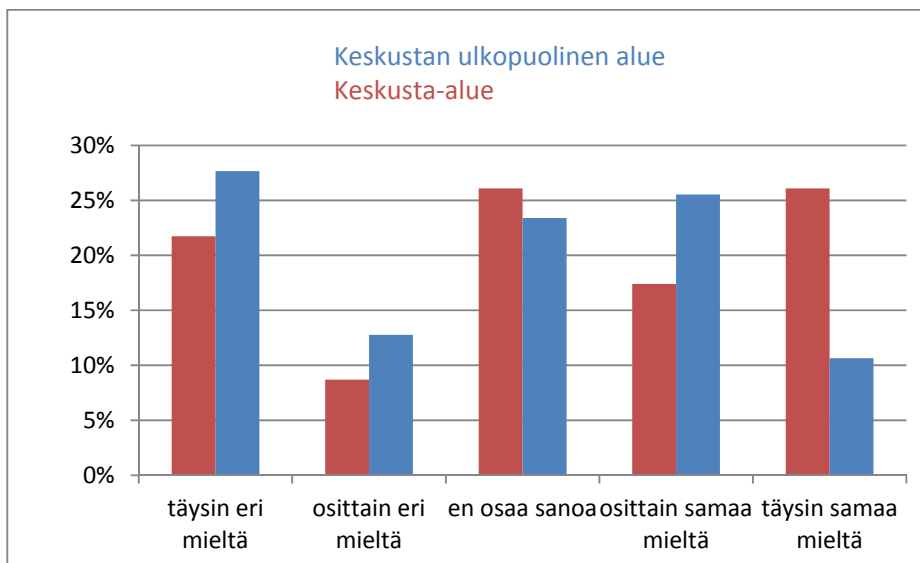
Kuva 92. "Tuulipuistojen rakentamisen myötä asenteet tuulivoimaa kohtaan muuttuvat" (n=47 ja n=23)

Keskusta-alueen vastaajista yli 45 % oli täysin tai osittain väittämän ”Ailangantunturin tuulipuistohanke on hyvä ja kannatettava hanke” kanssa samaa mieltä. Väittämän kanssa täysin tai osittain eri mieltä oli keskusta-alueen vastaajista n. 30 %. Keskusta-alueen ulkopuolisten vastaajista väittämän kanssa täysin tai osittain samaa mieltä oli yli 50 %. Keskusta-alueen ulkopuolisten alueiden vastaajista väittämän kanssa täysin tai osittain eri mieltä oli n. 35 % vastaajista

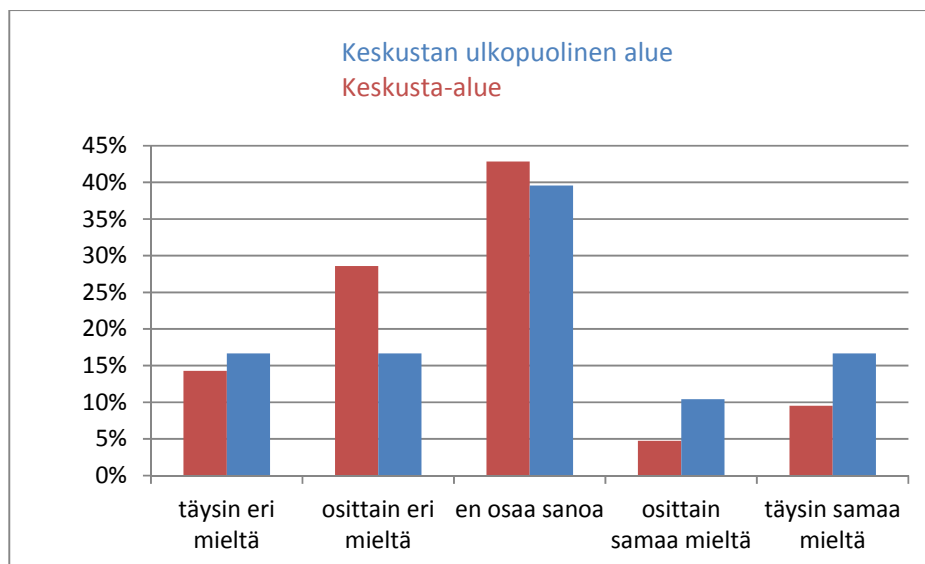
Kuva 23. "Ailangantunturin tuulipuistohanke on hyvä ja kannatettava" (n=47 ja n=23)

Keskusta-alueen vastaajista lähes 40 % oli täysin tai osittain väittämän ”Kemijärven imago muuttuu tuulipuistojen myötä myönteisemmäksi” kanssa eri mieltä. Keskusta-alueen ulkopuolisista vastaajista yli 50 % oli täysin tai osittain väittämän kanssa samaa mieltä

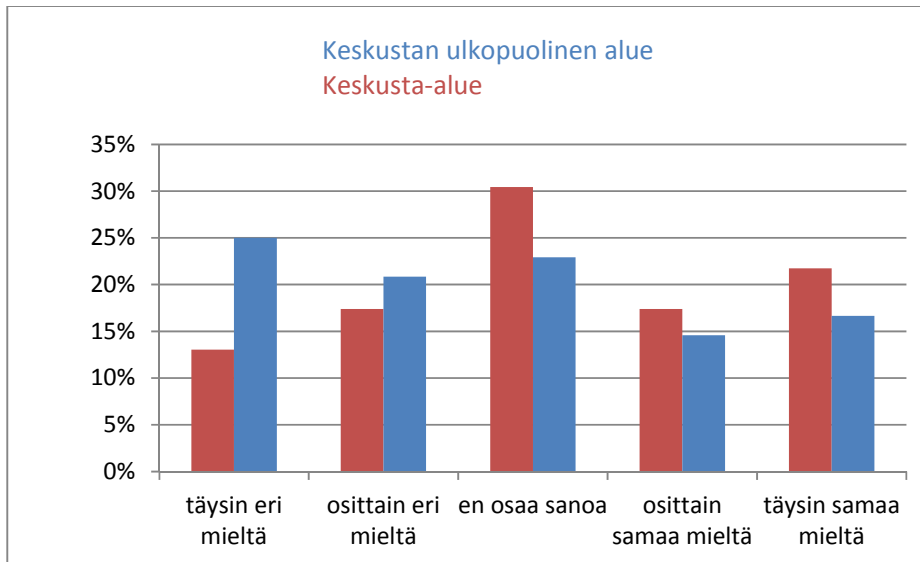
Kuva 24. "Kemijärven imago muuttuu tuulipuistojen myötä myönteisemmäksi" (n=47 ja n=23)

Sekä keskusta-alueen että keskusta-alueen ulkopuolisista vastaajista yli kolmasosa ei osannut sanoa kantansa tarkemmin väitteeseen "Kemijärvelle suunniteltujen tuulipuistohankkeiden yhteiset vaikutukset ovat haitallisempia kuin yksittäisten hankkeiden vaikutukset".

Kuva 25. "Kemijärvelle suunniteltujen tuulipuistohankkeiden yhteiset vaikutukset ovat haitallisempia kuin yksittäisten hankkeiden vaikutukset" (n=48 ja n=21)

Keskusta-alueen vastaajista yli 45 % oli täysin tai osittain väittämän ”Lähialueiden asukkaiden kannalta ei ole merkitystä, kuinka moni Kemijärvelle suunnitelluista tuulipuistohankkeista toteutuu” kanssa eri mieltä. Kun taas keskusta-alueen ulkopuolisista vastaajista täysin tai osittain eri mieltä oli n. 27 %.

Kuva 26. "Lähialueen asukkaiden kannalta ei ole merkitystä, kuinka moni Kemijärvelle suunnitelluista tuulipuistohankkeista toteutuu" (n=48 ja n=23)

3 Avoimet kysymykset

Avoimien kysymysten vastausten tuloksia on käsitelty alueittain yhtenä otoksena.

Ensimmäisessä avoimessa kysymyksessä tiedusteltiin vastaajilta, mistä Ailangantunturin tuulipuistohankkeeseen liittyvistä asioista he haluaisivat saada lisää tietoa. Suurin osa vastaajista jätti kohdan tyhjäksi. Eniten toivottiin tietoa tuulipuiston aiheuttamista meluvaikutuksista, muista ympäristövaikutuksista sekä toisaalta hankkeen rakentamiskustannuksista, hanketta tekevästä yhtiöstä ja siitä saatavasta (rahallises- ta) hyödystä. Lisäksi toivottiin tietoa rakentamishankkeen aikataulusta, tiestön käytöstä ja siitä syntyvistä meluvaikutuksista. Joitakin kertoja mainittiin myös hankkeeseen liittyvien uusien teiden sijainti sekä toi- saalta hankkeen vaikutukset eläimiin, virkistyskäyttöön ja metsästyksen alueella.

Toisessa kysymyksessä tiedusteltiin, minkälaisia vaikutuksia Ailangantunturin tuulipuistosta voi vastaajien mielestä aiheutua. Noin kolmasosa vastaajista jätti vastaamatta tähän kysymykseen. Noin 11 % oli sitä mieltä, ettei tuulipuistosta aiheudu mitään haittavaikutuksia. Lopuissa noin 60 %:ssa vastauksia esitettiin seuraavia haittavaikutusmainintoja niiden määrän mukaisessa järjestyksessä:

- maisemahaitat (13)
- haittaa matkailulle (6)
- meluhaitat (4)
- vaikutukset metsästyksen ja alueen muuhun virkistyskäyttöön (4)
- porotalous (3)

Kolmannessa kysymyksessä vastaajilta tiedusteltiin, mitä asioita he toivoisivat otettavan huomioon Ailangantunturin tuulipuiston suunnittelussa tai sen ympäristövaikutusten arvioinnissa. Vastaukseen toivottiin myös muita mahdollisia kommentteja Ailangantunturin tuulipuistohankkeeseen liittyen. Tähän kysymykseen oli vastannut vähän yli puolet kyselyyn vastanneista. Osittain vastausten aihe oli sama kuin edellisessä kysymyksessä. Vastaukset vaihtelivat hankkeen kannatuksen toteamisesta kysymyksiin hankkeen vaikutuksista.

Kysymykseen vastanneista moni oli antanut suunnittelutyön tekijöille toiveita huomioon otettavista asioista. Näissä toiveissa toistui usein tarve huomioida tiestön rakentaminen ja suunnittelu ja matkailu- toiminnan huomioiminen. Useissa vastauksissa toivottiin suunnittelussa kuunneltavan lähiasukkaiden mielipiteitä sekä toivottiin hankkeen toteutuksen hyödyntävän paikallisia ihmisiä ja yrittäjiä. Muutamassa vastauksessa myös todettiin, että Ailangantunturin alue on juuri paras paikka rakentaa tuulivoimaa.

Viimeisessä avoimessa kysymyksessä vastaajilta kysyttiin, mitä haittaa tai hyötyä useampien Ailangantunturin suunnalle suunniteltujen tuulipuistojen rakentamisesta olisi (yhteisvaikutukset). Yli 80 % vastaajista vastasi tähän kysymykseen. Vastauksissa mainittuja hyötyjä ja haittoja on esitetty oheisessa taulukossa (Taulukko 1).

Taulukko 1. Kyselyyn vastanneiden mainitsemia Ailangantunturin tuulipuistohankkeen hyödyllisiä ja haitallisia vaikutuksia. Suluissa mainintojen määrä.

Hyötyjä	Haittoja
Verotulot, työpaikat ym. hyödyt paikkakunnalle (8 mainintaa)	Vaikutukset maisemaan (7)
Puhdasta energiaa (4)	Vaikeuttaa / estää matkailu- ja virkistyskäyttöä (5)
Kemijärvelle positiivista imagoa (3)	Kallista ja kannattamatonta sähköntuotantoa (2)
Sähköntuotanto (2)	Meluhaitat (2)
Yhteistyömahdollisuuksia (2)	Tarkentamattomat haitat (3)
	Vaikutukset porotalouteen (1)
	Vaikutukset linnustoon (1)

4 Johtopäätökset

Asukaskyselyn perusteella Ailangantunturin tuulipuiston lähialueen asukkaat pitävät tuulipuistohanketta suhteellisen tasapuolisesti hyvänä ja toisaalta kielteisenä hankkeena. Kyselyyn vastanneet keskusta-alueen ulkopuolisen alueen vastaajista vähän alle puolet ja keskusta-alueen vastaajista yli puolet piti Ailangantunturin tuulivoimahanketta kannatettavana hankkeena. Vastaavasti keskusta-alueen ulkopuolisista vastaajista n. 30 % ei pitänyt hanketta kannatettavana ja keskusta-alueen vastaajista 35 %.

Vastaajat näkivät tuulivoiman hyötyinä erityisesti kaupungin saamat verotulot ja työpaikat. Myös vastaajat näkivät positiivisena puolena hankkeessa puhtaan ja uusiutuvan energiamuodon tuotannon ja positiivisen imagon, joka hankkeesta tulee Kemijärvelle. Hankkeen mahdollisista haittavaikutuksista vastauksissa nousivat esiin erityisesti melu- ja maisemavaikutukset sekä epäily hankkeen sähköntuotannon kannattavuudesta. Osa vastaajista näki hankkeen haitallisena, mutta ei yksilöinyt mielipidettään mitä hankkeessa koki haitallisena.

Kyselyn vastauksista kävi ilmi tarve aktiiviselle tiedottamiselle. Erityisesti keskusta-alueen ulkopuoliset asukkaat toivoivat avointa keskustelua ja aktiivista tiedottamista hankkeen etenemisestä ja aikataulusta sekä sen vaikutuksista ympäristöön. Iso osa vastanneista ei osannut ottaa kantaa Kemijärvelle suunniteltujen tuulipuistojen yhteisvaikutuksia koskeviin kysymyksiin, mikä korostaa myös näihin liittyvän selvittämisen ja tiedottamisen tarvetta.

Suurimmat erot keskusta-alueen ja keskusta-alueen ulkopuolisen alueen välillä ovat väittämien ”Tuulivoimalat eivät pilaa maisemaa” välillä, josta keskusta-alueen vastaajista osittain tai täysin samaa mieltä on noin 43%, kun taas keskusta-alueen ulkopuolisista vastaajista osittain tai täysin samaa mieltä oli alle 30 %. Lisäksi väittämän ”Tuulivoimaloista kuuluu häiritsevää melua” kanssa osittain tai täysin samaa mieltä oli keskusta-alueen vastaajista yli 54 %, kun taas vastaavasti keskusta-alueen ulkopuoliselta alueelta osittain tai täysin samaa mieltä oli alle 32 %.

Tämän selvityksen tuloksia voidaan pitää tilastolliselta edustavuudeltaan vain suuntaa antavina palautettujen vastauksien suhteellisen pienestä lukumäärästä johtuen.